

КЛАСТЕРНИЙ МЕТОД ЯК ІНСТРУМЕНТ МАРКЕТИНГОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОЛОКОПЕРОБНОЇ ГАЛУЗІ ПРИ АДАПТАЦІЇ ДО ВИМОГ СОТ

м. Чернігів, Чернігівський державний інститут економіки і управління

Сучасна економіка України характеризується високою мірою розбалансованості. Розрив зв'язків між сировинними базами і переробкою та між переробкою і збутом за останні роки збільшився. Молочна галузь суттєво залежить від постачань сировини і все це значною мірою пояснює нестабільне фінансове становище підприємств. До найбільш обділених в цьому сенсі можна віднести різного типу регіональні або територіально-виробничі системи агропромислового сектору економіки.

Затримка в реформах молочно-сироробних виробництв, щодо вимог СОТ має негативні наслідки, але з іншого боку – це дає можливість використовувати в реорганізаційному процесі найбільш ефективні і відпрацьовані на практиці моделі, до яких можна віднести кластерні угруповання. Теорії економічних кластерів присвячена велика кількість робіт вітчизняних і закордонних авторів: М. Портера, М.П. Войнаренка, С. І. Соколенка, О. Г. Лібермана, Л. С. Маркова, Ю. Нікольського, Т. В. Цихана, Л. Нести, П. Патела та інших.

Разом з тим, систематизації арсеналу методів і інструментарію управління діяльністю кластера не приділялося достатньої уваги. Очевидно, що конфігурація такого арсеналу визначається, у першу чергу, стратегією управління діяльністю кластера. Від змісту, закладеного в поняття стратегії управління, залежать підходи до її розробки і реалізації; роль і місце системи планування, використання маркетингу, тощо.

Досвід розвинених ринкових економік показує, що кластерний метод, спочатку використаний в дослідженнях проблем конкурентоспроможності, тепер став застосовуватися при рішенні і масштабніших завдань регіонального розвитку. Провівши аналіз економічних проблем у молочній галузі були

виявлені деякі з основних причин, а саме розрив виробничих ланцюжків (сировинна база – виробництво – збут).

Ще одна важлива причина економічних проблем це слабкий менеджмент та маркетинг, що виявляється в обмеженій здатності розробляти власні нововведення і засвоювати зовнішні інновації.

У дослідженні було визначено, що найбільш ефективний варіант розвитку АПК пов'язаний з підвищенням рентабельності молочної галузі через покращення якості виробництва молока та молочних продуктів, які б відповідали вимогам СОТ. Саме розробка і послідовне здійснення системи заходів щодо підвищення якості через впровадження міжнародних стандартів та маркетингове забезпечення діяльності підприємств призведе до ефективної діяльності як окремих підприємств так і молочної галузі в цілому. Як варіант розвитку молочної галузі є формування кластерів.

Основним напрямом реформування на середньострокову перспективу, на нашу думку, повинне стати створення вертикально і горизонтально інтегрованих регіональних виробничих комплексів на базі найбільш перспективних підприємств з подальшим вибудовуванням довкола них максимально повного виробничого циклу і формуванням єдиної збутової мережі.

Як результат відбуватиметься стимулювання розвитку різних виробництв, що входять в кластери. Важливо, що дана комбінація дозволить значно збільшити інвестиційні можливості, як для сформованих кластерів, так і для економіки в цілому, зробивши її привабливішою для крупного стратегічного інвестора. Крім того, очікуються наступні позитивні моменти економічного розвитку території як: збільшення зайнятості в регіоні; стійке підвищення заробітної плати; зростання відрахувань до бюджетів різних рівнів; і найважливіше – підвищення стійкості і конкурентоспроможності регіональної промисловості.